

Ge IMF en starkare roll att främja finansiell stabilitet i världsekonomin

NR 7, 2008

Stefan Ingves, riksbankschef

Centralbankscheferna och finansministrarna i världens länder träffas i Washington för Internationella valutafondens, IMF, och Världsbankens årsmöten den 11-13 oktober, 2008. I ljuset av den pågående finansiella krisen är behovet av multilaterala diskussioner större än någonsin, vilket gör tidpunkten för dessa möten särskilt lämplig. IMF bör vara i centrum för debatten om lärdomarna från finanskrisen och om hur reglerna för det internationella finansiella systemet ska anpassas. Vi behöver ge IMF en starkare roll att främja internationell finansiell stabilitet. Ett verktyg som IMF har är "multilaterala konsultationer" i frågor som är av vikt för det finansiella systemet. Härigenom kan IMF verka som en plattform för de viktigaste länderna i frågor som är av gemensamt intresse för världsekonomin. I detta skede bör IMF överväga att inleda sådana multilaterala konsultationer för att utveckla en handlingsplan för den pågående krisen.

Även om det ännu är alltför tidigt att dra några konkreta slutsatser från den pågående finanskrisen och IMF:s roll, vill jag lyfta fram tre frågor som jag tror är avgörande för att återställa förutsättningarna för stabilitet i det internationella finansiella systemet.

FÖR DET FÖRSTA bör IMF genomföra sin analys av de finansiella systemen i alla medlemsländer – stora som små. Dessa så kallade Financial Sector Assessment Programs, FSAP, identifierar länders sårbarhet för finansiella chocker. Idag har sådana genomgångar gjorts i en majoritet av länderna som är medlemmar i IMF och Världsbanken. Däremot har trycket på industriländerna att genomgå sådana genomlysningar inte varit lika hårt. En stor del av IMF:s arbete under det senaste decenniet har rört efterdyningarna av de finansiella kriserna i slutet på 1990-talet. Mycket av detta arbete har riktats mot ekonomierna från tillväxtmarknaderna. Hade FSAP:s, som är frivilliga, genomförts mer systematiskt skulle IMF på ett tidigare stadium kunnat få en mer heltäckande bild av de problem som vi nu ser. Valutafonden måste vara beredd att ge tuffa råd också till de största länderna.

FÖR DET ANDRA är det mycket viktigt med ökad transparens. Mycket av vad vi ser idag är resultatet av att marknadsaktörer inte förstått sitt risktagande. Komplexa finansiella instrument har förvärrat situationen. Framöver behöver vi bygga processer som underlättar för marknadsaktörer att förstå sitt risktagande på ett bättre sätt. IMF bör därför överväga att obligatoriskt göra sina granskningar av medlemsländernas ekonomier – inklusive FSAP:s – offentliga.

FÖR DET TREDJE behöver valutafonden utveckla sina landanalyser genom att också fokusera på regioner inom vilka banker har gränsöverskridande verksamhet. Detta skulle kunna leda till att brister vad gäller reglering kommer upp till ytan. Regionala FSAP:s skulle hjälpa att identifiera potentiella risker i det finansiella systemet som kan sprida sig till andra länder. Dessutom skulle det kunna underlätta samordnade åtgärder i framtiden.

Vissa menar att vi behöver utveckla nya institutioner för att hantera följderna av finanskrisen. De har fel. Vi har redan IMF som med sitt globala medlemskap av länder är väl lämpad att vara en plattform för att dra lärdomar från krisen och att vidta åtgärder för att undvika liknande kriser i framtiden.